

De Nederlandse rampcultuur

Watersnoodrampen en waterbewustzijn

Lotte Jensen

Radboud Universiteit Nijmegen

Welke
Nederlandse
ramp is u het
meest
bijgebleven?

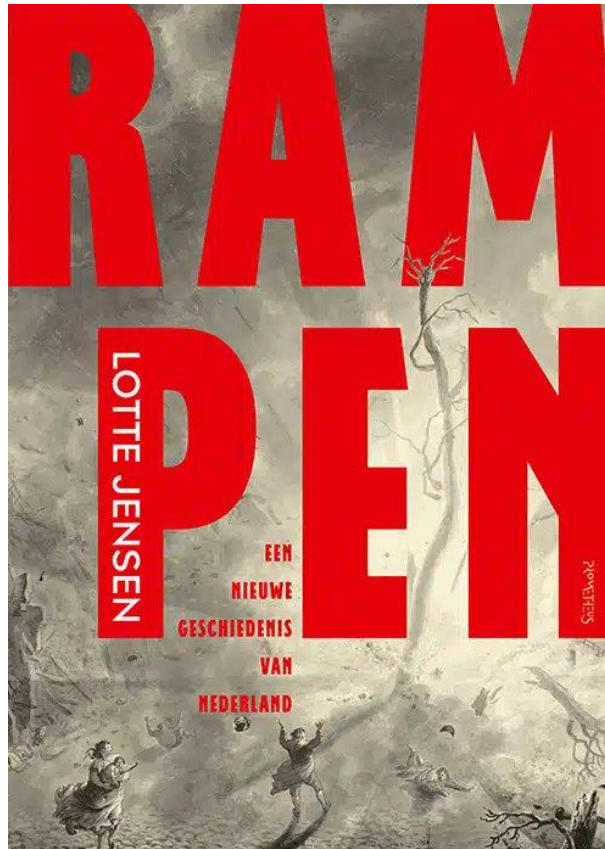

D60.530

En corona?

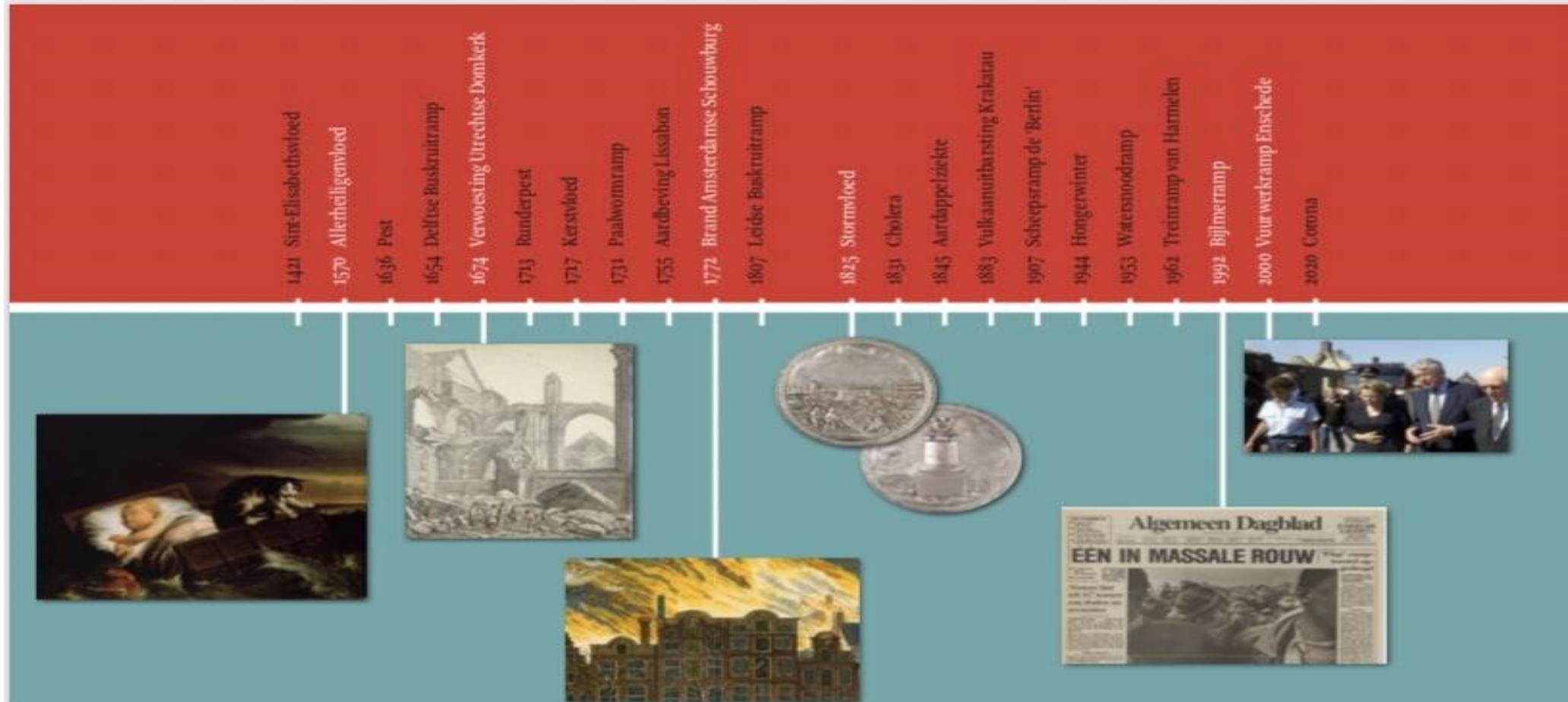

Rampen. Een nieuwe geschiedenis van Nederland

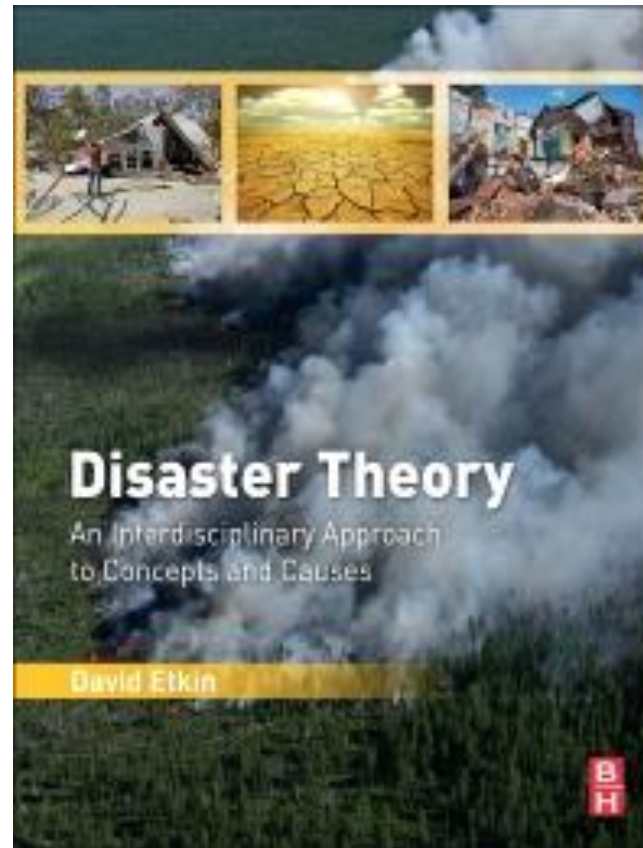
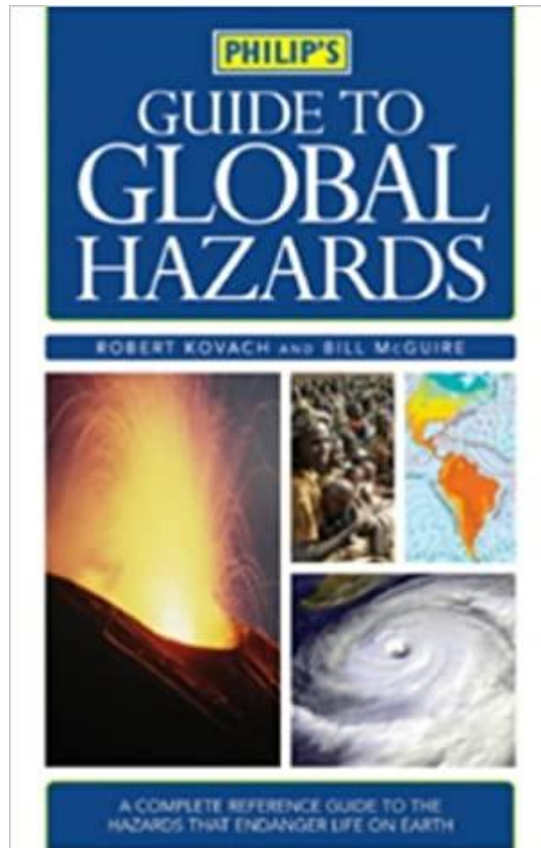

- Van de Sint-Elisabethsvloed tot corona
- Een historisch overzicht van Nederland
- Media en herinneringscultuur
- Rijk geïllustreerd

Tijdlijn / canon van rampen

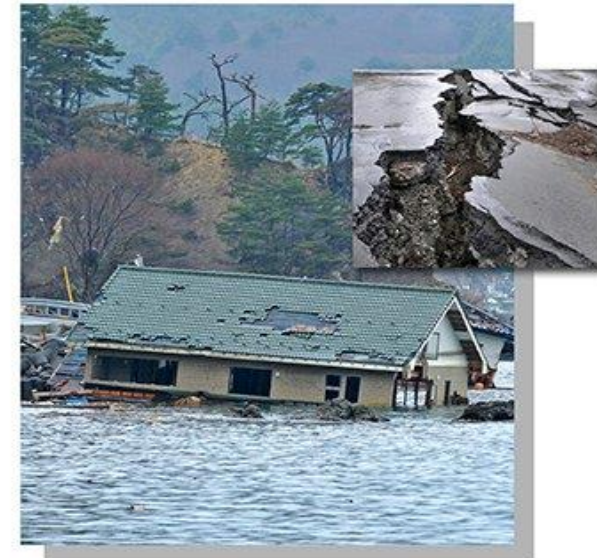

Disaster Studies = rampenstudies

HANDBOOK OF DISASTER RISK REDUCTION & MANAGEMENT

edited by
Christian N Madu & Chu-hua Kuei

 World Scientific

Wat is een ramp?

1. Het is moeilijk om te definiëren wat een ramp is
2. Natuurrampen vs door mensen veroorzaakte rampen: grenzen vloeibaar
3. Verschil tussen acute crisis en 'creeping crisis' disasters (SNEL versus LANGZAAM): ook vloeibaar

Rampcultuur

Ramp

- niet-intentioneel
- sociale gebeurtenis (bestaan natuurrampen?)

Cultuur

Praktische maatregelen

**Gangbare religieuze opvattingen
en tradities**

**Communicatie en verbeelding
van rampen**

Rol van de media

- Verspreiding nieuws
- Culturele veerkracht
- Gemeenschapsgevoel / Identiteitsvorming
- Hulpacties
- **Culturele herinnering**

Waarom zijn sommige rampen nog steeds bekend en andere vergeten?

HERINNERINGSCULTUUR

- omvang en impact van de ramp
- het moment waarop het gebeurt
- nationaal 'wij-gevoel'
- rol van de media

VERGETEN RAMPEN KUNNEN WORDEN
HERONTDEKT: WAAROM?

Voorbeeld I: Sint-Elizabetsvloed (1421) het belang van de mythe

Romantisering in de 19^e eeuw

EGENBERGER

ALMA TADEMA

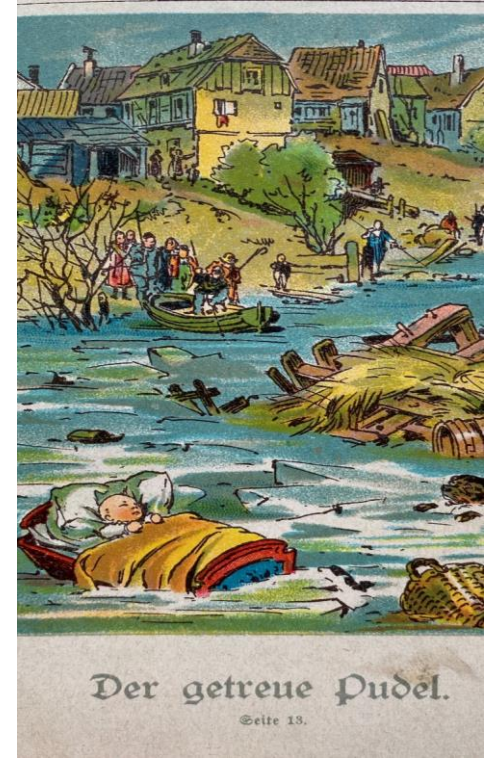
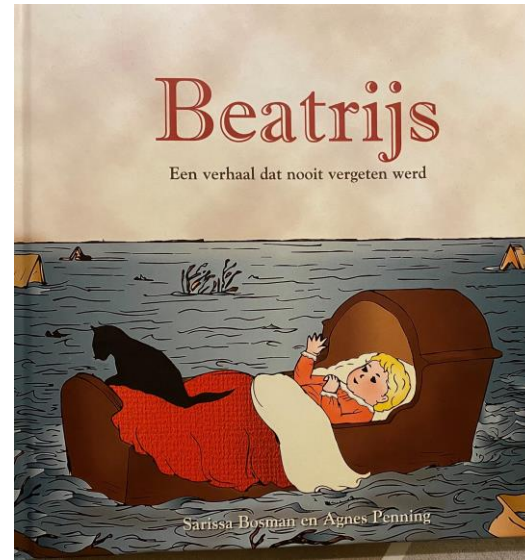

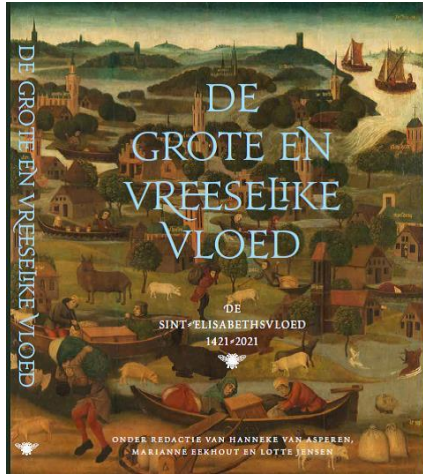
Schoolplaat
ca. 1920

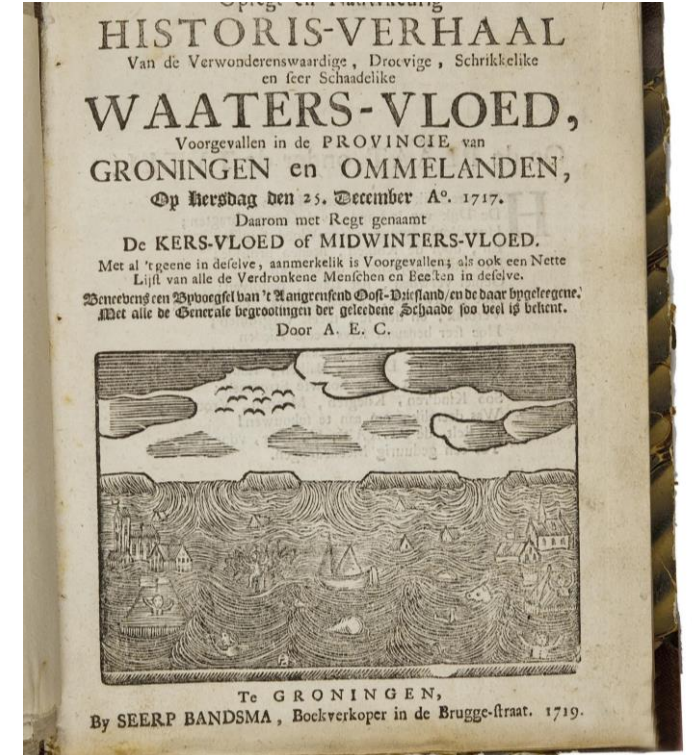
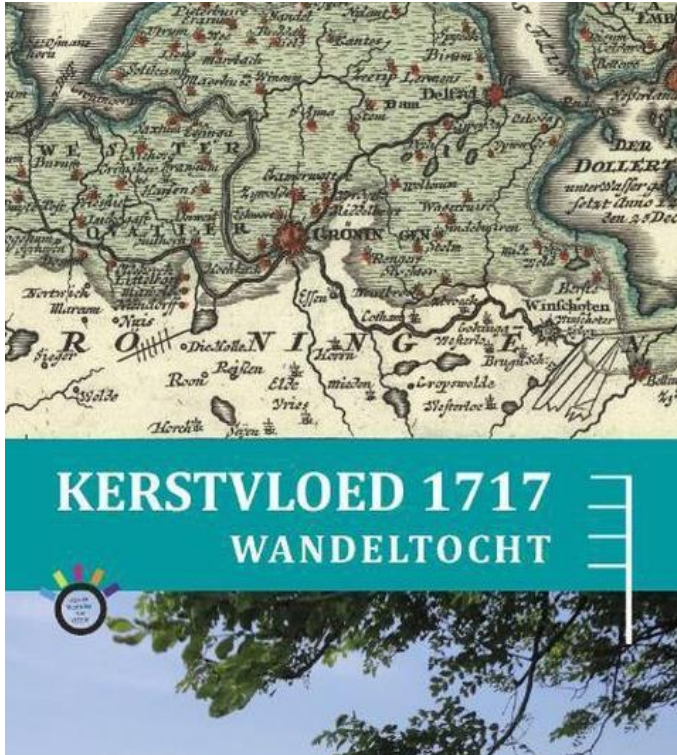
Watersnood 1953

Herdenking 2021

Herinneren gaat niet alleen over het verleden
 maar ook over het heden en de toekomst

VOORBEELD 2: KERSTVLOED 1717

Kunstroute langs Noord-Groningse kust: belang van gezamenlijk klimaatakkoord

Voorbeeld 3

1825: een vergeten watersnood

Mattheus Ignatius van
Bree

De prins van Oranje, de
latere koning Willem II,
bezoekt op 14 februari
1825 de slachtoffers van
de watersnood in het
Aalmoezeniersweeshuis
in Amsterdam.

Liefdadigheid

- 1784: 250.000 gulden (5,3 miljoen euro)
- 1799: 195.000 gulden (3,4 miljoen euro)
- 1809: 985.000 gulden (7,2 miljoen euro)
- **1825: 2.204.426,83 gulden (23,4 miljoen euro)**
- 1861: 758.867,86 gulden (16 miljoen euro)
- 1926: 4,7 miljoen gulden
- 1953: 138 miljoen gulden
- 1995: 66 miljoen gulden
- 2021: 10 miljoen euro (giro 777)

Held of niet? Harmen Jans Groen

't Is hij, die, wars van valsche glorie,
Nooit ophoudt andren wel te doen,
Grif, grif zijn' naam in 's lands historie;—

't Is GROEN!

ulde

AAN

HARMEN JANS GROEN,

VISSCHER TE *VIERHUIS*,

BOEK

Mr. C. P. E. ROBIDÉ VAN DER AA.

~~~~~
De nijd is blind, en verstaat niets anders dan aan de deugden te knagen, derzelver roem en belooningen te bezwalken. — Geene gemoederen zijn zoo gereed tot nijd, dan die van hen, wier zielen te klein zijn voor hunne geboorte en stand: de deugd en het goede in anderen zijn hun hatelijk.

LIVIVS.

TE LEEUWARDEN,
BIJ G. T. N. SURINGAR,
1825.

(Uitgegeven ten voordeele van H. J. GROEN.)

Objecten van herinnering

1825 heden en toekomst

HERONTDEKKEN:

- regio op de kaart zetten
- link met actualiteit
- boodschap voor de toekomst

HERONTDEKKEN – ACTUALISEREN

Podcast

Documentaires

Educatieve projecten met scholen

Tentoonstellingen

Muziek

Wandelpad

Fietstocht

Kunstroute

Boek

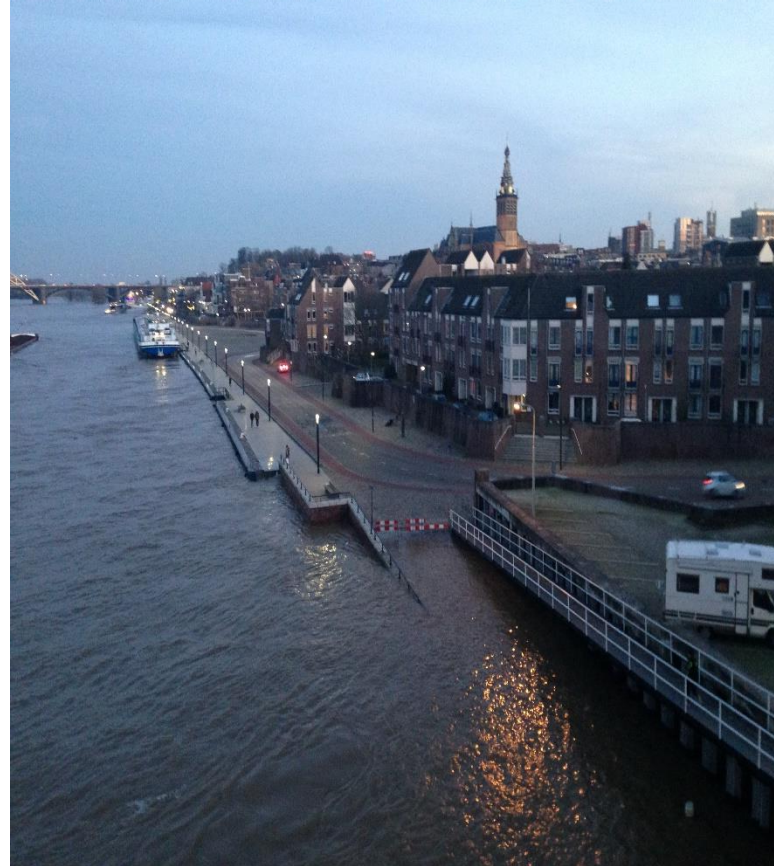
Souvenirs

Kunstwerken

Kinderboeken

Hoog water januari 2024 – aanloop herdenking 1825

18:57

Elst
-1°

Helder
Max:2° Min:-3°

⚠ Noodweer
KNMI Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut: Waarschuwing wegens gemiddelde overstromingen in Gelderland.
Toon meer >

🕒 VERWACHTING PER UUR

Nu	19	20	21	22	23	00
☾	☾	☾	☾	☾	☁	☁
-1°	-1°	-1°	-2°	-2°	-3°	-3°

📅 KOMENDE 10 DAGEN

Dank voor uw
aandacht!

www.lottejensen.nl

